AKADEMIESE EN VERWANTE AANGELEENTHEDE

AAN DIE

POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEIT VIR CHRISTELIKE HOëR ONDERWYS

VERSLAG

VAN DIE

SENTRALE OPNAMEKOMITEE

VAN DIE

SENAAT

1966

P.U. vir C.H.O.,
POTCHEFSTROOM
1966

INHOUDSOPGAWE

Hoofstuk		pag.
	Voorwoord	1
	AFDELING A	
	AKADEMIESE AANGELEENTHEDE	
I	Inleiding	5
II	Die wese en doel van die universiteit en van die P.U. vir C.H.O. as 'n bepaalde universiteit	6
III	Die mens in die universitêre situasie	21
	Die dosent	21
	Die student	30
IV	Die inhoud van die universitêre studie	32
V	Die didaktiek	59
VI	Kennisontginning en metodebeoefening	86
	Kennisontginning	86
	Metodeboefening	115
	Faktore wat navorsing belemmer	117
VII	Die organisasie	119
	Huisvesting van departemente	119
	Toerusting van departemente	166
	Personeelbestuur	175
	Personeeltoekenning	190
	Semesterkursusse	193
	Die lengte van die akademiese jaar	196
	Interkommunikasie binne die Universiteit	199
VIII	Samevatting van aanbevelings uit hoofstukke III tot VII	203
	AFDELING B	
	BIBLIOTEEKAANGELEENTHEDE	
IX	Die universiteitsbiblioteek	215
	Inleiding	215
	Plek van die Biblioteek in die organisasiestruktuur van die Universiteit	216
	Organisasiestruktuur	218
	Personeel	228
	Biblioteekgebruik	235
	Boekevoorraad	259
	Diverse aangeleenthede	263
	Huisvesting	268
	Finansies	273
	Samevatting van aanbevelings	283

hoofstuk		pag.
	AFDELING C	
X	KOSHUISAANGELEENTHEDE	288
	Inleiding	288
	Die doeleindes van koshuise	288
	Die kosganger	289
	Geboue	293
	Koshuisadministrasie	302
	Personeel	306
	Uitrusting	307
	Interne organisasie	310
	AFDELING D	
XI	STUDENTEAANGELEENTHEDE	316
	Inleiding	316
	Statutêre en nie-statutêre organisasies	317
	Onderlinge verhoudinge van studente	324
	Die student se verhouding tot instellinge buite die Universiteit	331
	Die akademiese lewe van die student	333
	Die Universiteit en die student se ouer	337
	Die student en die koshuislewe	338
	Aanbevelings	344
	AFDELING E	
	SPORTAANGELEENTHEDE	
XII	Sport	350
	Inleiding	350
	Die plek van sport en die verenigingslewe aan die P.U. vir C.H.O.	351
	Die huidige stand van die verskillende sportsoorte aan die P.U. vir C.H.O.	356
	Die administrasie van sport aan die P.U. vir C.H.O.	360
	Uitleg en instandhouding van sportterreine	362
	Instandhouding van sportvelde	370
	Aanbevelings	370

TABELLE

		pag.
I	Akademiese kwalifikasies van die dosente, uitgedruk in persentasies, soos op 30 April 1965	22
II	Aantal universiteite waaraan die dosente kwalifikasies verwerf het, uitgedruk in persentasies, soos op 30 April 1966	24
III	Persentasie dosente wat slegs aan die P.U. opgelei is, soos op 30 April 1966	24
IV	Vakke en kursusse tans deur die P.U. aangebied	32
V	Studierigtings en -kursusse wat sedert 1960 aan die P.U. ingestel is	40
VI	Studierigtings wat binne bepaalde departemente voorsien moet word	44
VII	Huidige metodes van onderrig in teoretiese werk op verskillende akademiese vlakke	62
VIII	Frekwensie van gebruik van verskillende metodes en tegnieke aan die P.U.	65
IX	Die omvang van navorsing deur die dosente voltooi gedurende die tydperk 1960-1965	86
X	Navorsingsprojekte deur nagraadse studente onder leiding van dosente voltooi en wat gelei het tot 'n magisters- of doktorsgraad gedurende die tydperk 1951-1965	95
XI	Navorsing waarmee dosente tans besig is	97
XII	Aantal ingeskrewe studente vir magisters- en doktorsgrade, 1965.	102
XIII	Beoogde toekomstige navorsingsterreine	102
XIV	Geld van staats- en staatsgesubsidieerde liggame vir navorsing ontvang gedurende die tydperk 1960-1965	108
XV	Frekwensie van faktore wat navorsing belemmer	118
XVI	Lesingsale en laboratoria en die besetting daarvan in die natuurwetenskappe	121
XVII	Beskikbare kantore en telefoons vir dosente	123
XVIII	Studente getalle volgens vakke en kursusse 1951-1965	124
XIX	Toename van eerstejaarstudente tussen 1957 en 1964	142
XX	Verwagte beïnvloeding van die groeitempo in enkele departemente	143

		pag.
XXI	Aantal studente, 1951 tot 1965	144
XXII	Skatting van behoeftes aan huisvesting in bestaande departemente vir die tydperk 1966 - 1980	164
XXIII	Tekorte aan toerusting en tegnici in bestaande departemente	166
XXIV	Probleme i.v.m. die instandhouding van apparaat	170
XXV	Universiteitsvoertuie	173
XXVI	Departementele beskouinge oor die ideale grootte van klasgroepe vir onderrig in teorie	186
XXVII	Departemente met klasgroepe groter as die ideale	187
XXVIII	Departementele beskouinge oor die ideale grootte van groepe vir praktika	188
XXIX	Departemente met praktikagroepe groter as die ideale	189
XXX	Oorsake vir praktikagroepe wat groter as die ideale is	189
XXXI	Gradering van betrekkings (biblioteek) met salarisskale Jan. 1966	231
XXXII	Dienstyd van huidige personeel (biblioteek)	232
XXXIII	Uitdienstreding personeel (biblioteek)	233
XXXIV	Getal studente as biblioteekgebruikers geregistreer	238
XXXV	Biblioteekgebruikers volgens studierigtings	240
XXXVI	Getal personeellede en ander persone wat as gebruikers van die biblioteek geregistreer het	241
XXXVII	Totale getal biblioteekgebruikers	242
XXXVIII	Verwagte groei van getal studentebiblioteekgebruikers	245
XXXIX	Verwagte groei van die totale getal biblioteekgebruikers	245
XL	Getal werke uitgeleen en gebruik	246
XLI	Gemiddelde getal boeke per lener uitgeleen	247
XLII	Geskatte toename in uitlening van werke	248
XLIII	Uitlening per vak	249

		pag.
XLIV	Gereserveerde werke in die biblioteek gebruik	251
XLV	Interbiblioteeklenings	253
XLVI	Verspreiding van publikasies op interbiblioteeklening aangevra van 1960 tot 1965 volgens vak en datum van publikasie	254
XLVII	Toename : boekevoorraad 1954 tot 1965	259
XLVIII	Getal boeke jaarliks aangekoop	260
XLIX	Getal vervolgpublikasies lopend ontvang	260
L	Getal vervolgpublikasies waarop ingeteken is	260
LI	Aantal boeke per student	262
LII	Verwagte uitbreiding van boekevoorraad bereken teen 80.5 boekdele per student	263
LIII	Werke finaal gekatalogiseer en geklassifiseer soos op 31 Desember 1965	264
LIV	Produksie van die boekbindery	267
LV	Persentasie van universiteitsuitgawes aan die biblioteek bestee	274
LVI	Vergelykende statistiek vir 'n groep universiteitsbiblioteke in Engeland en die V.S.A. vir 1961-1962	274
LVII	Biblioteekuitgawe per student	275
LVIII	Finansiering van die Ferdinand Postma-biblioteek	280
LVIX	Die aantal kosgangers	289
LX	Bestaande koshuise : oppervlakte, maksimumkapasiteit en huidige aantal kosgangers	293
LXI	Sportsoorte, deelnemers, geriewe, afrigting ens.	359
LXII	Toestand van sportvelde	364
LXIII	Toestand van sportsale	365

FIGURE

I	Mans : voorgraads	148
II	Mans : nagraads	149
III	Mans : totaal	150

pag.

IV	Dames : voorgraads	151
V	Dames : nagraads	152
VI	Dames : totaal	153
VII	Voorgraads : totaal	154
VIII	Nagraads : totaal	155
IX	Studente : totaal	156
X	Persentasie nagraadse studente	157
XI	Vergelykende voorstelling van studentetalle	158
XII	Organisasiestruktuur van die Ferdinand Postma-biblioteek	219
XIII	Biblioteekgebruikers : voorgraadse studente	236
XIV	Biblioteekgebruikers : nagraadse studente	237
XV	Biblioteekgebruikers : studente	239
XVI	Totale aantal biblioteekgebruikers	243
XVII	Aanvraag dames kosgangers	290A
XVIII	Mans kosgangers	291A

KAARTE

I	Huidige sportvelde	363
II	„Oude Molen" : voorgestelde ligging van sportvelde	368

BYLAES

I	Opname van akademiese en professionele aangeleenthede aan die P.U. vir C.H.O., 1965	374
II	Ruimte in huidige biblioteekgebou	286
III	Voorgestelde uitbreiding van biblioteekgebou : grondvloer	393

BIBLIOGRAFIE 394

VOORWOORD

1. OPDRAG

1.1 Op sy vergadering van 2 Junie 1965 het die Senaat ŉ Sentrale Opnamekomitee, bestaande uit die lede van sy Uitvoerende Komitee, in die lewe geroep met die opdrag „... dat ŉ deeglike opname van die akademiese en aanverwante aspekte van die Universiteit gemaak word om te dien as grondslag vir verdere beplanning".

1.2 Die volgende terreine is vir die doeleindes van die opname deur die Senaat afgebaken :

1.2.1 „1. <u>Akademiese aangeleenthede</u>

„Die ondersoek na o.m. die volgende sake word departementsgewyse onderneem :

a. Doel van departement;

b. ontwikkeling van departement oor die afgelope aantale jare;

c. studiekursusse;

d. navorsing en navorsingsterreine;

e. doseer- en navorsingsmetodes;

f. eksaminering;

g. personeelvoorsiening;

h. studentetalle (verspreiding volgens kursusse);

i. verhouding personeel : studente;

j. huisvesting en toerusting;

k. biblioteekvoorsiening;

l. behoeftes en uitbreidingsmoontlikhede soos nuwe departemente of studierigtings en finansiële implikasies daarvan ten opsigte van personeelvoorsiening, geboue, uitrusting, biblioteek, ens.

1.2.2 „2. <u>Professionele aangeleenthede</u>

„Ontwikkeling rondom die dosent om te kom tot ŉ eie benadering van die dosenteprofessie. Wetenskaplike ondersoek na :

a. Akademiese bevoegdhede van die personeel;

b. professionele toerusting - moontlike opleidings - kursus;

c. metodes van dosering en navorsing;

d. tug in al sy fasette;

e. persoonlikheidshoedanighede;

f. posisie in die maatskaplike, kerklike en politieke lewe;

g. diensvoorwaardes : (i) rasio personeel : studente,
(ii) aantal periodes per dosent,
(iii) langverlof, en
(iv) salaris;

h. personeel en studie;

i. voogskap oor studente;

k. moontlikheid van absolute skeiding tussen doseer- en navorsingsdosente.

1.2.3 „3. Studenteaangeleenthede

„Bestudering van die volgende sake :

a. Die psigologie van die studenteleeftyd;

b. differensiasie tussen eerstejaars-, voorgraadse en nagraadse studente;

c. organisasie : die studenteraad (funksionering, samestelling, finansies, ens.) en ander studenteverenigings;

d. sportaangeleenthede : sport as faktor in die vormingsproses, sportliggame, beheer, organisasie, afrigting, ens.;

e. verhouding studie - sport - verenigingslewe;

f. voogdy van seniors oor juniors, inlywing van eerstejaarstudente;

g. ontwikkeling van 'n eie lewenstyl.

1.2.4 „4. Koshuisaangeleenthede

a. Beheer en toesig;

b. personeel;

c. geboue en uitrusting;

d. voedselvoorsiening;

e. koshuislewe;

f. toekomstige beplanning."

2. METODE

2.1 Volgens Senaatsbesluit is twee spesiale onderkomitees benoem, belas met die opname van studente- en van koshuisaangeleenthede respektiewelik.

2.2 Prof. S.J. Preller is deur die Senaat as opnamebeampte aangewys met sitting in al die komitees en met die opdrag om volledige leidrade vir al die ondersoeke op te stel, om leiding te gee by alle ondersoeke en om die finale verslag tot bevrediging van die Sentrale Opnamekomitee saam te stel. Ten einde hom in staat te stel om die opdrag uit te voer is hy vir die tweede semester van 1965 gedeeltelik van sy doseerpligte onthef.

2.3 Reeds op sy eerste vergadering het die Sentrale Opnamekomitee, met die oog op doeltreffender werkverdeling, twee verdere onderkomitees aangewys, naamlik 'n Biblioteek- en 'n Sportkomitee.

2.4 Die prosedures wat deur die verskillende komitees gevolg is, word in die betrokke hoofstukke hiervan uiteengesit.

3. DANKBETUIGINGS

3.1 Die Sentrale Opnamekomitee betuig hiermee sy opregte dank aan die volgende persone en instansies wat tot die volvoering van sy taak bygedra het :

3.1.1 Die Rektor, prof. H.J.J. Bingle, wat as saamroeper, leier en stukrag in alle komitees gedien het; al die dosente van die Universiteit, wat te midde van drukke werk besondere moeite gedoen het om departementele verslae saam te stel en stiptelik in te dien; die Registrateur, Adjunk-Registrateur en administratiewe personeel, wat talle gegewens moes versamel en wat verantwoordelik was vir die tik van die verslag; die Bibliotekaris en sy personeel, wat die biblioteekopname uitgevoer het, hulle kennis van oorsese biblioteekaangeleenthede beskikbaar gestel het en wat talle naslaanbronne moes voorsien; die Departement Statistiek, wat verskillende gegewens statisties verwerk het ten einde 'n redelike basis vir prognose te voorsien; die Hoof en personeel van die Tegniese Departement vir die versamel van moeilik bekombare gegewens en vir tegniese advies; die Hoof en personeel van die Departement Aardrykskunde vir die teken van kaarte; die Departement Ontwikkeling vir rigtinggewende advies; die Studenteraad, wat behulpsaam was met die opname van studenteaangeleenthede; die Waarnemende Rektor, die Registrateur en die Departementshoof vir Koshuise van die Potchefstroomse Onderwyskollege vir inligting aangaande geboue, administrasie en studente; die Rektor, Registrateur en Koshuisbeampte van die Universiteit Pretoria vir waardevolle inligting en vir die gasvrye ontvangs van 'n afvaardiging; en prof. H. Venter vir taalkundige advies.

3.1.2 Die opname was inderdaad 'n gesamentlike poging van die hele Universiteit, en die feit dat dit binne 'n jaar voltooi is, getuig van die samewerking en geesdrif wat deurgaans geheers het, en van die lig en genade van Hom aan wie se diens die P.U. toegewy is.